

[Thestrup.]

nødvendigt, at det private byggeri ved, hvad det kan regne med. Vi kan ikke love dem eet i dag og ophæve det i morgen. Vi betragter forslaget om inddragelsen af lejlighederne, der er taget i brug efter 1939, under huslejestop og uopsigelighedsbestemmelser som på een gang et brud på af rigsdagen givne løfter og en ufornuftig bestemmelse. Vi betragter bestemmelserne om inddragelse af det fremtidige byggeri under reguleringen som direkte modvirkende formålet at få bygget det fornødne antal boliger. Vi finder det rimeligt at forbyde alt luksusbyggeri, indtil bolignøden er afhjulpet. Vi betragter det som et retfærdigt krav, at ejerne af de gamle ejendomme får en rimelig forhøjelse af lejen, svarende til stigningen i deres driftsudgifter. Vi vil fra vor side gøre alt, hvad der er rimeligt, for at beskytte lejerne, og så længe der er bolignød, er vi klar over, at de restriktioner, der er, må bevares. Men vi må kræve, at der også på dette område stræbes henimod en ophævelse af restriktionerne og en tilbagevenden til den frie prisdannelse. Vi kan ikke se andet, end at huslejestop ligesom maksimalpriser virker til at låse priserne fast, således at det ikke blot er umuligt at komme over dem, men også umuligt at få dem til at falde.

Vi tillægger det den allerstørste betydning, at ejendomsretten respekteres. Vi er ganske klar over, at det ofte af hensyn til andre er nødvendigt at begrænse en ejers råden, men vi tror på, at en af betingelserne for, at et samfund er sundt, er at ejendomsretten har en sådan betydning, at det enkelte samfundsmedlem vil arbejde for at få noget, han er ejer af.

Vi betragter det som et stort socialt gode, at så mange mennesker som muligt har deres egen ejendom. Der findes her i landet en mængde mennesker, der ejer en mindre ejendom, hvor de foruden selv at bo udlejer en lejlighed. Lad os dog ikke gøre forholdet sådan, at ingen, der på nogen måde kan undgå det, vil have ejendom. Det vil betyde, at en mand, der har råd til at have en sådan ejendom, men ikke til at bebo et hus alene, vil betænke sig på at bygge eller købe og hellere blive ved at være lejer resten af sine dage.

Der er få steder, hvor interesse modsæt-

ningerne er så store som mellem ejer og lejer i en boligknap tid. Man sagde i Irland for et århundrede siden i et lignende forhold, at hvad der var retfærdighed mod den ene part, var uretfærdighed mod den anden. Efter vor opfattelse er det foreliggende forslag udformet ud fra dette synspunkt, og det har valgt kun at vise retfærdigheden mod lejerne.

Vi kan ikke anerkende, at noget sådant er rigtigt. Der må kunne findes en løsning, der yder retfærdighed overfor begge parter, men skal vi arbejde herfor, kan det ikke hjælpe, at vi lægger det synspunkt til grund, at det ikke er muligt at beskytte den ene uden at krænke den anden.

Det er af største betydning, at lejerne får gode forhold at leve under, men det må ikke ske ved, at ejerne stødes ud i mørket, og jeg vil herved minde om nogle ord, som vor grundlovs fader, D. G. Monrad, udtalte ved behandlingen af fæsteafsløsningsloven i 1849, en lov, der skulle træffe afgørelse imellem stærke interesse modsætninger af lignende karakter. Ordene var:

„Uretfærdighed og velsignelse kan ej være sammen i een bestemmelse.“

Kirsten Gloerfelt-Tarp: Det er et så vidtgående forslag, vi har til behandling, at det ikke er muligt for mig at tage stilling til de enkelte bestemmelser her i dag. Der må en nærmere undersøgelse til i et udvalg af, hvorvidt der er gjort ret og skel til alle sider.

Lovforslaget behandler mange problemer, som kræver en løsning i lejernes interesse. Løsningerne, som foreslås, er for så vidt enkle og opbygger et samlet system af restriktioner, så de huller, der er i det nuværende restriktionssystem på lejeområdet, udfyldes. Også her ser man, at en restriktion fører en anden med sig. Jeg ønsker straks at fastslå, at jeg og mit parti har den anskuelse, at så længe der er en bolig mangel som den, der er i dag, har lejeren krav på en ekstra beskyttelse, for at ingen skal udnytte bolignøden. Mit parti føler sig ikke overbevist om, at alle de af ministeren stillede forslag er nødvendige eller tilstrækkelige, og heller ikke om, at de tager rimelige hensyn til alle sider.

Rent umiddelbart virker den samling af lovbestemmelser, som er foretaget i det